

7-Амалий машғулот.

Мавзу: Метеорологик маълумотлар асосида шамол тезлиги ва йўналишини таҳлил этиш.

Агар босим майдонида горизонтал фарқлар (босим градиенти) мавжуд бўлса, у ҳолда ҳаво горизонтал йўналишда кўчади. Ҳавонинг бу горизонтал ҳаракати шамол деб аталади. Ер сирти яқинидаги шамолнинг ўртача тезлиги 5-10 м/с га яқин. Баъзида кучли атмосфера уюрмаларида шамол тезлиги 50 м/с гача етиши мумкин. Атмосферанинг юқори қатламларидаги тез ҳаво оқимларида шамолнинг тезлиги кўпинча 100 м/с гача етади.

Ҳавонинг горизонтал ҳаракатига вертикал ташкил этувчилар ҳам кўшилади. Одатда, улар горизонтал тезликларга нисбатан кичик, тахминан бир неча см/с тартибида бўлади. Фақат конвекция шароитида, тропик циклонларда ва тез ҳаракатланувчи совуқ фронтлар зонасида шамолнинг вертикал ташкил этувчиси бир неча м/с гача етиши мумкин.

Бу ишни бажаришда берилган маълумотларга асосланиб, румбларда (дунё томонлари) шамолнинг йўналишини аниқлаймиз.

Буни бажаришда қуйдаги жадвалдан фойдаланамиз:

Кузатув муддатида шамол йўналиши (қайси томондан эсиши)

Анеморумбометрда ўлчанган		Флюгер бўйича кузатилган		Анеморумбометрда ўлчанган		Флюгер бўйича кузатилган	
Йўналиш (градус)	Код рақами dd	Йўналиш (румб)	Код рақами dd	Йўналиш (градус)	Код рақами dd	Йўналиш (румб)	Код рақами dd
05 – 14	01			195–204	20	ЖЖҒ	20

15 – 24	02	ШШШШ а	02	205–214	21		
25 – 34	03			215–224	22		
35 – 44	04			225–234	23	ЖҒ	23
45 – 54	05	ШШа	05	235–244	24		
55 – 64	06			245–254	25	ҒЖҒ	25
65 – 74	07	ШаШ Ша	07	255–264	26		
75 – 84	08			265–274	27	Ғ	27
85 – 94	09	Ша	09	275–284	28		
95–104	10			285–294	29	ҒШҒ	29
105–114	11	ШаЖ Ша	11	295–304	30		
115–124	12			305–314	31		
125–134	13			315–324	32	ШҒ	32
135–144	14	ЖШа	14	325–334	33		
145–154	15			335–344	34	ШШҒ	34
155–164	16	ЖЖШ а	16	345–354	35		
165–174	17			355–04	36	Ш	36
175–184	18	Ж	18	Ўзгарув.	99	–	99
185–194	19			Штиль	00	–	00

Э с л а т м а .

ШиШШа – шимол-шимолий-шарқ, ШиШа – шимолий-шарқ, ШаШШа – шарқ-шимолий-шарқ, Ша – шарқ, ШаЖШа – шарқ-жанубий-шарқ, ЖШа – жанубий-шарқ, ЖЖШа – жануб-жанубий-шарқ, Ж – жануб, ЖЖҒ – жануб-жанубий-ғарб, ЖҒ – жанубий-ғарб, ҒЖҒ – ғарб-жанубий-ғарб, Ғ – ғарб,

ҒШШа – ғарб-шимолий-ғарб, ШҒ – шимолий-ғарб, ШШҒ – шимол-шимолий-ғарб, Ш – шимол.

Мавзуга оид саволлар:

1. Шамол деб нимага айтилади ?
2. Шамолнинг йўналиши қандай аниқланади ?
3. Шамолнинг ўлчов бирлиги нима ?
4. Ер яқинида шамолнинг тезлтиги қанча ?